

Aardappel-Mout-Wijnbranderijen in Nederland

In een kranteknipstel uit Van 't Wouts archief las ik:
"Zwolle, den 3den Julij 1840. Met betrekking tot de Aardappel-Mout-Wijnbranderij aan de Ddemsvaart....enz.

Uit het bericht blijkt, dat men plannen heeft daar een branderij op te richten, waaruit groot voordeel voor de streek wordt verwacht, zoals grote toevloed van vreemde arbeiders, vervoer per water, dat zich vroeg of laat tot Zwolle en Almelo zal uitstrekken enz. enz.

Er bestaan ook plannen tot het opzetten van een glasblazerij.

In hetzelfde knipsel worden een aantal reeds bestaande aardappelbranderijen genoemd n.l. 2 branderijen van de Gebroeders van Lennep, afkomstig van Almelo. Zij brachten hun branderij, die eerst te Doetinchem had bestaan in 1834 over naar de buitenplaats "Jagtwijk" te Colham. Onder leiding van de Heer Koning, van Bottendijk (?) werd niet ver van het Harensche Diep te Haren door hun vader een branderij gefinancierd. Verder waren er de volgende branderijen: Hesselink en Reijnders te Marenschoek (waar lag dat?), K.P. van Calcar te Hoogezand, Gebr. van Calcar eveneens te Hoogezand, Coninck, Bodderdijk en Comp. te Haren met een tweede branderij in aanbouw en S.P. van der Tuuk te Bellingwolde in aanbouw. De productie van alcohol uit aardappelen o.m. ook in Duitsland heeft het maar korte tijd kunnen uithouden tegenover de graanalcohol. Het bezwaar was vooral de wat foezelige smaak, die men slechts ten dele wist op te heffen met als gevolg minder afzet dan geschat was en grote voorraden op contract gekochte aardappelen.

Alleen Van Calcar schijnt tijdig het roer omgegooid te hebben en heeft tot in onze tijd bestaan. In de vijftiger jaren gefuseerd met Henkes Verenigde Distilleerderijen te Hendrik-Ido-Ambacht.

Lo van Sint Maartensdijk

Scene III: An Execution Sweeps Off the Greater Part of Their Furniture: They Comfort Themselves with . . . . . *The Bottle.*

De benaming van oud-Nederlandslikeuren

1. KWARTIER NA VIJVEN.

vervaardigd uit curacaoschil, citroen en sinaasappel.

Tussen 5 en 6 uur 's-namiddags is 't gezellig bitteruurtje.

2. EAU DE MA TANTE.

vervaardigd uit zuivere mareska-kersen en perzikpitten.

Men zou dan bij zijn lieve tante op bezoek kunnen gaan voor een bittertje, met een verwijzing naar 't oude Amsterdamse gezegde " op een oude fiets moet je het leren ".

3. JUFFERTJE IN 'T GROEN.

vervaardigd uit curacaoschil, anijs en pepermuntblaadjes.

Daar zou onze held zijn achternichten kunnen ontmoeten; aanvallig, smachtend en " maagdelijk ".

4. PARFAIT D' AMOUR.

vervaardigd uit sinaasappels, kaneel en perzikpitten.

Er zou een wederzijdse verliefdheid op 't eerste gezicht kunnen opbloeien, die de " volmaakte liefde " in zich draagt.

5. HEMPJE LICHT OP.

vervaardigd uit curacaoschil, citroen en vanille.

Daaruit kan de eerste vrijage opbloeien.

6. ROOSJE ZONDER DOORNEN.

vervaardigd uit witte, rode en gele rozen.

Zoals een "roos zonder doornen " gemakkelijk te plukken is, zo is ons juffertje nu ook geheel overgegeven aan haar aanbieder.

7. PRUIMPJE PRIK IN.

vervaardigd uit groene pruimen en vanille.

Een likeursoort, waarvan de naam voor zichzelf spreekt en voor de vrucht waarvan hij gemaakt is.

8. JUFFERTJE IN 'T ROOD.

Tot zover gekomen is het duidelijk dat het juffertje geen " maagd " meer is.

9. HOE LANGER HOE LIEVER.

vervaardigd uit druiven, koriander en zoet hout.

Dit is het hoogtepunt in de verliefdheid van het paar, ze willen dat hun samenzijn hoe langer hoe liever duurt.

10. BRUIDSTRANEN.

vervaardigd uit koriander, foeli, lavendel en goud.

De obligatie "tranen van de bruid" op het huwelijksfeest spreken over dit verlies van de jonkheid en de stap in het onbekende.

11. HANSJE IN DE KELDER.

vervaardigd uit vanille, mareska-kersen, citroen en kaneel.

Als de vrouw zekerheid had over haar zwangerschap, nodigde haar man familie en vrienden uit, men ging om de tafel zitten en dronk uit een speciaal glas of bokaal deze likeur.

12. NAVELTJE BLOOT.

vervaardigd uit zuivere curacaoschil, citroen en vanille.

De chirurgijn wordt uitgenodigd om vlak voor de geboorte de ligging van de ongeborente te controleren.

13. KRAAMANIJS.

vervaardigd uit zuiver anijszaad.

" feestdrank bij de geboorte " meer speciaal voor personeel en buurtgenoten.

14. KANDEEL.

vervaardigd uit cognac, vanille, kaneel, kruidnagelen, eieren en bruine suiker.

" feestdrank bij de geboorte " voor familie en naaste vrienden.

15. BITTERKOEKJES.

vervaardigd uit perzikpitten en amandelen.

de ernst van 't leven na jaren huwelijk, meestal op de huwelijksdag te drinken.

16. HALF OM HALF.

vervaardigd uit curacaoschil, sinaasappel, oranjebloesem en gentiaanwortel.

De bittere en zoete ervaringen wisselen elkaar af in gedachten en belevenissen. De drank is voor de helft samengesteld uit bittere curacaoschillen en de helft met zoete schillen.